

פניני הדרך

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדרך היומי בניה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים מסכת סנהדרין נט - פא

"התקפאה והמטחנה"

א. מעשה באדם שקנה דירה בסביבות ירושלים והקבלן התחייב לסיים את הבניה תוך שנתיים, ובאם זה לא יקרה הוא מתחייב לשלם שכירות, אולם הופסקה הבניה עקב הוראת השלטונות להקפיא כל בניה באזורים

אלו, הקונה תובע מהקבלן לממש את התחייבותו, האם יש מקום לחייבו?

ב. מעשה באנשים שקנו ממשחנת קמח ידנית, כמות גדולה של קמח שנטחן לאחר הפסח אולם האחראי שמסר את הקמח שכח להודיע לקונים שלא הופרשו תרומות ומעשרות, והקונים השתמשו עם חלק מהקמח באיסור, ומסרבים לשלם את החוב שנתר להם עבור הקמח האם יש מקום לטענתם?

(תשובה ניתנה בגליון הבא) חוו את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

א) דף נט:

בג"צ: ברכת "הגומל" לניצול מאריה.

נתבאר בגמ' מעשה בר"ש שפגש אריות רעבים ונשלח לו מן השמים בשר ירכיים והם אכלו וכך ניצל. **adken**: אדם שניצל מפגיעת חיה מסוכנת האם הוא בכלל אלו המברכים "הגומל" שהרי לא מוזכר שר"ש בירך הגומל אחר שניצל.

ב) דף ס:

בג"צ: כריעה בעת סדר העבודה ביוה"כ.

נתבאר בגמ' שהדיינים צריכים לעמוד בעת שמיעת ברכת השם ונלמד מאהוד שאמר לעגלון כינוי של שם ה' ועמד, ק"ו על שם המפורש שצריך לעמוד.

ג) דף טא:

בג"צ: נתקע בפקק בהודו בגלל פרה שנתישבה.

נתבאר בגמ' אדם שעובד מאהבה או מיראה נח' אם נחשב לעובד ע"ז כיון שלא קיבל זאת לאלוה. **adken**: אדם שנסע להודו לשליחות מטעם אחת הכשרויות ונתקע בפקק שנוצר מפרה שהיא האלוה שלהם האם יעשה אופנים להראות שאינו מסכים עם עבודה זו או שיכול להמתין עם כולם.

ד) דף טב:

בג"צ: שמיעת מוסיקה קלאסית של גוויים.

נתבאר בגמ' לגבי עבודת כוכבים הגם שהוא שוגג ולא מתכוון חייב. **adken**: אדם שאוהב יצירות קלאסיות וידוע שהרבה יצירות נוצרו לעבודה זרה שלהם האם יש חשש איסור בזה.

ה) דף טז:

בג"צ: לאסוף כסף לחתן ולומר שהוא יתום.

נתבאר בגמ' בזמן שרצו לבטל את יצר העבודה זרה ביקשו רחמים וירד להם פתק משמים שהיה כתוב בו אמת ומכאן הוכיחו שחותמו של הקב"ה אמת. **adken**: מעשה בחתן שהוצרך לכסף עבור חתונתו לעורר את רחמי האנשים שיתרמו לו ולכך פרסמו שהוא יתום אף שהוריו בחיים, שהרי שנינו במגילה (יג.) כל המגדל יתום בתוך ביתו וכו' ושם משה רבינו לא היה יתום האם נכון לעשות כן.

ו) דף טז:

בג"צ: איסור יחוד בגולם שבראו אדם.

נתבאר בגמ' שרבה ברא אדם ע"י ספר היצירה כשלמדו צירוף אותיות. **adken**: יש לדון אם באדם כזה יש איסור יחוד ונפקא מינא לכל אדם שאינו בר הולדה אם יהא בו איסור יחוד.

הבא להורג השכם להורג:

ידועים דברי חז"ל שהכוונה ליצה"ר לכך אנו אומרים בכל סיום אנו משכימים והם משכימים, הכוונה לכת היצר שמנסה להשכיח מאיתנו את התכלית אבל אנו עבודתינו להשכים להורגו עוד בהשכמה, בבחי' הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, אל תתן לו להתרומם וכך יעקב בצאתו מבטן אמו אחז בעקב ולא המתין...

חותמו של הקב"ה אמת:

מפני מה בחר הקב"ה בחותם של אמת, כדי שלא יוכל שום אדם לזייף חתימה זו כי אם מזייף אותה ממילא זה שקר, ויש להטעים מדוע הרשעים מצליחים במזימתם כי הם עושים את מלחמתם במצוות עם האמת שלהם עד הסוף והלואי ואנו נעשה את המצוות באמת שלנו עד הסוף (יידושי הרי"ם).

"המנגינה שלי..!"

זה היה בתקופת הקיץ בה יוצאים דבר העיון אזרחי ארה"ב להרי הנופש! "דייוד" האברך נכנס לבית המדרש, שם הוא מוצא אדם מבוגר ולפניו ערימת ספרים, הוא הביט לפניו בתמיהה, הזקן פתח ספר, ולאחר שתי דקות סוגר, ושוב פתח ספר אחר וסוגר, גמרא, תהילים, מדוע אתה עושה כן? פנה האברך לבן שיחו והלה השיב מה אעשה שום ספר לא מדבר אלי! "דייוד" פתח בשיחה וסיפר לזקן, בדרך לכאן נסעתי באוטובוס ו"הרדיו" היה דלוק בקול, הקריין סיפר למאזינים על ניסיונו לראיין את גדול מנצחי הזמר המוסיקלי "טסקוניני" אולם כאשר השיג אותו דחאו "טסקוניני" משום שרצה להאזין לקונצרט ענק שהשתתפו בו 120 נגנים מכלים שונים, שאל "המראיין" אם אפשר להאזין יחד עמו? "טסקוניני" השיב בחיוב, ואכן האזינו שניהם למופע ובסיומה התפעל "המראיין" (שהבין במוסיקה) מהקונצרט אולם "טסקוניני" נראה חמוץ פנים מדוע? שאל המראיין, השיב לו המנצח, בהופעה זו היו צריכים להיות 12 כנרים ולדעתי היה חסר כנר אחד וזה השפיע על כל המופע, מספר הקריין לאחר זמן פגשתי את מנהל המופע ושאלתינו אם כל הנגנים היו והוא השיב לי, כנר אחד היה חסר! הקריין הביע את התפעלותו ממי שמבין ומתמחה אפי' בדקות כזו קטנה. ואז פנה האברך לבן שיחו והסביר לו הקב"ה ברא את העולם ולכל אדם יש לו ניגון משלו אם הוא לא ינגן אף אחד לא יוכל להשלים את זה במקומו, הם שאלו כל אחד לשמו של השני וכך נפרדו, לאחר 4 חודשים ראה האברך מודעת אבל על פטירתו של אותו זקן, הוא ניגש לנחם וכשבניו של הזקן שאלוהו מי אתה? היתה לי היכרות קצרה עם אביכם! ומה שמך?... זה אתה!! אתה גרמת לאבינו בחודשי חייו האחרונים לשבת וללמוד ללא הפסקה היה חוטף ואוכל והיה אומר לבניו אם אני לא אנגן אף אחד לא ינגן במקומי! אשויכם לומדי הדרך המנגנים מידי יום ויום את המנגינה המתוקה שלא ניתן להפסיקה... הקב"ה קורא לפמליא של מעלה בואו והאזינו לשירה המתוקה שיחד מצטרפת לקונצרט ענק... לקראת חג מתן תורתנו. (הרה"ג משה רבינוביץ שליט"א)

השיעור בדרך היומי נמסר ע"י הרב אהרון בן אריבה שליט"א מידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית, בנידב"כ אליהו הנביא רח"ת תחת תקווה 1 שבנות רוממה.

הגליון מופץ בסיוע ארגון "תורה ויהדות לעם" רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדרך" בלבד! רח פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

ז) דף סו.

גו'גו': התנהגות אדם במעשיו על פי אסטרולוגיה.

נתבאר בגמ' איסור המנחש ודנו האחרונים בהתנהגות האדם כגון אלו שנוהגים לא לקנות מטאטא כל חודש ניסן כיוון שמסמל ההיפך מקירוב הגאולה וכד' אם יש בזה איסור (דרכ"ת קע"ט).

afken: אדם שמקפיד להתעדכן ע"פ חכמת הכוכבים מתי מזל זה ועפי"ז פועל במעשיו האם יש בזה משום איסור ניחוש?

ח) דף סז.

גו'גו': להפלייל אדם בדין תורה ע"י הקלטה.

נתבאר במשנה לגבי המסית שמעמידים עדים מחוץ לבית בו הוא מסית וכך שומעים קולו להעיד נגדו.

afken: אדם שיש לו דין תורה עם אדם שידוע שהוא משקר אך לא ניתן להוכיח זאת אל ע"י הקלטה האם ניתן להוציא ממון עפי"ז?

ט) דף סז.

גו'גו': הזמנת קוסם לשמח ילדים חולים.

נתבאר בגמ' דין אחיזת עיניים ובשו"ע יו"ד (קעט' סט"ו) כ' שהמאחז עינים איסור הוא שיש עליו מכת מרדות

afke: קבוצה המטפלת בילדים חולים ל"ע וחפצה להביא קוסם שישמח את הילדים בלהטוטיו האם ימנעו מכך?

י) דף סח.

גו'גו': חולה שהתעורר מתרדמתו באמצע ימי ספיה"ע.

נתבאר במשנה לגבי קטן שאינו בכלל בן סורר ומורה אף שנידון על שם סופו ומכאן נח' האחרונים לגבי קטן שהגדיל בימי הספירה.

afken: אדם שהיה מונשם ומורדם מחמת חולי מערב פסח והתעורר מתרדמתו בל"ג בעומר האם יכול להתחיל לספור בברכה לשיטות הסוברות שקטן והגדיל מברך?

יא) דף ע.

גו'גו': ברכה על ארטיק שנעשה מיון.

נתבאר בגמ' לגבי בן סורר ומורה ששתה יין מגיתו אינו מתחייב בכך דאינו חשוב יין ומכאן דנו האחרונים לגבי מיץ ענבים (או"ח ער"ב ותע"ב)

afken: אדם שעשה ארטיק מיון או שרוצה לקדש על יין קפוא איזו ברכה יברך?

יב) דף עא.

גו'גו': לבא לשיעור ולישן או לא לבא.

נתבאר בגמ' שאין ישנים בביהמ"ד וכל המתנמנם תורתו נעשית קרעים וכו"פ שו"ע (יו"ד רמ"ו סט"ז).

afken: אדם שיש לו שיעור קבוע בלילה אולם הוא היה עייף נורא והסתפק מה עליו לעשות האם לבא ולישן או לא לבא מה יעשה?

יג) דף עב.

גו'גו': גנב שתובע את בעה"ב שפיזר זכוכיות בכניסה לביתו.

נתבאר בגמ' בדין הבא במחתרת בשבת ובאמצע חפירתו נפל עליו הגל והסתכן אין מפקחין כיון שמתחילה נחשב לגברא קטילא.

afken: גנב שפרץ לבית עם אקדח טעון ובעה"ב פיזר שברי זכוכיות חדות בכניסה ובכך נפצע הגנב או שעשה את חבלי הכביסה רפויים ונפל הגנב וכעת תובע את נזקו מבעה"ב האם יש מקום לתביעתו?

יד) דף עג.

גו'גו': נסיעת איש הצלה לכפר ערבי בשבת.

שינוי הרואה את חברו טובע בנהר או ליסטים באים עליו מצוה להצילו משום "לא תעמוד על דם רעך".

afken: האחרונים דנו לגבי מאבד עצמו לדעת אם חייבים להצילו (מנ"ח רלו) וכן (ברכ"י יו"ד ש"א) ונשאלנו באיש הצלה שגר סמוך לכפרים הערביים וקיבל קריאה בשבת לבא לתאונה שאירעה בתוך הכפר האם מותר לו לנסוע לשם אף שיכול לטעון שהביפר לא היה עליו?

טו) דף עד.

גו'גו': כהן שהלבין פני חברו אם רשאי לישא כפיו.

נתבאר בגמ' לגבי אדם שאומרים לו הרוג או תהרג ודאי שיהרג ולא יעבור.

afken: חז"ל הכלילו באביזרייהו דרציחה גם הלבנת פנים ויש לדון אם אומרים לאדם תלבין פניו של אדם או שנהרוג אותך האם יהרג ועוד יש לדון בכהן שהלבין פנים האם בזה נפסל לישא כפיו?

טז) דף עד.

גו'גו': מנהג חתן לא לצאת בימי חופתו וביולדת כל מ' יום.

נתבאר בגמ' בשעת גזירת המלכות אפילו על מצוה קלה יהרג ואל יעבור ודוגמא לדבר לצבוע את שרוכי הנעליים כמנהג הגויים אסור.

afken: יש הנוהגים שהיולדת לא יוצאת מביתה כל מ' יום והחתן לא הולך לחופת חברו בתוך ימי המשתה והוא מנהג גויים כידוע האם יש להימנע מכך?

יז) דף עז.

גו'גו': נישואי בת אחותו בזה"ז.

נתבאר בגמ' שאחד המעלות שיש זה לישא את בת אחותו, שעליו הכתוב אומר אז תקרא וה' יענה, ובצוואת ר"י החסיד אסר זאת.

afken: יש לדון בזה"ז למאן דלא חייש לצוואת ר"י החסיד האם יכול לישא בת אחותו אף שיש חשש של סכנה ואמר עליו שומר מצווה לא ידע דבר רע?

יח) דף עז.

גו'גו': תשלום על מכונית שנשרפה בל"ג בעומר.

התוס' בד"ה סוף כ' שלמ"ד שסובר שאשו משום חציו סובר שגם אשו משום ממונו, ואדם ששלח בחוץ אש והזיק נחשב שממונו הוא המזיק.

afken: ילדים שהבעירו מדורת ל"ג בעומר בצורה מוגזמת ומחמת כן נשרפה מכונית שלא היה לבעליה ביטוח וכעת תובע מהורי הנערים הגדולים שישלמו את היזק בניהם האם יש כאן מקום לתביעה?

יט) דף עז.

גו'גו': מים שהוחמו ביו"ט ע"י שעון שבת.

דיני גרמא וכח ראשון וכח שני נלמדים מסוגייתנו, וברעק"א (או"ח שכ"ו א') כ' שמים שהוחמו מאליהם חשובים כמים שהוחמו מע"ש ומותר לרחוץ בהם בשבת פניו ידיו ורגליו וביו"ט את כל גופו.

afken: האחרונים דנו בדין מים של דוד שמש לרחוץ בהם ביו"ט ויש לדון אם מכוין שעון שבת מעיו"ט כדי שיחמם לו מים האם מותר להשתמש במים אלו או הואיל וסוף חמה לבא לא חשוב כהוחמו מאליהם.

כ) דף עח.

גו'גו': כהן שהרג חולה סופני.

נתבאר בגמ' הכל מודים בהורג את הטרפיפה שהרוצח פטור כיון שהטרפיפה נחשב כהרוג.

afken: כהן שהרג חולה שכל הרופאים העידו שנתרו לו כמה שעות לחיות ובדרך לבקר את בני משפחתו פגע בו כהן והרגו האם מותר לכהן לישא את כפיו?

כא) דף פ.

גו'גו': שתית חלב בפסח מעיזה שאכלה ביגלה.

נתבאר בגמ' לגבי בהמה שנגמר דינה ונאסרה בהנאה ונתעברה וילדה דינה תלוי במח' אם זה וזה גורם מותר או אסור.

afken: אדם שביקר בחוות חיות בפסח וראה שהעיזה הותירה ביגלה ממאכלה ובא לשם מחמת שיש לו מחלה בפיו ורוצה לשתות את חלבה של העיזה האם יש להתיר לו מצד זה וזה גורם

האזהרה הכתובה המזכירה (מתוך פניני הגדה 45)

נשאלנו באדם שהופקד על חוברת שבה מולאו פרטי זמני עשרות אברכים שלמדו בישיבת "בין הזמנים" ואיבד את החוברת ובעת לא יודע המארגן כמה לשלם לכל אחד, מי ישא בתשלום הנזק.

אלו היו תשובות הרבנים: הדין הוא: המארגן כשהוא מסופק רשאי לתת להם לפי השערות, ולגבי השומר מדיני אדם יש לפוטרו אולם אם פשע יש לחייבו בדיני שמים מדין גרמא בנזקין!

מקורות ונימוקים: לכאן שמירה על חוברת כזו נחשבת כשמירה על דבר שאין גופו ממון ומבואר בשו"ע חו"מ (ש"א סעי' א') לדעת השו"ע אין חיוב שמירה בשטרות ואף מפשיעה שפטור, אולם בשם יש מי שאומר הביא את דעת הרמב"ם שפשיעה בשטרות וקרקעות חייב, ובש"ך (סי' ס"ו סק' קכ"ו) ביאר את שיטתו שהגם שאין דיני שמירה בעבדים ושטרות היינו שאין חיובי אחריות אבל שם שומר יש לו שמתחייב לשמור. ובמקרה זה אם איבד ברשלנות דין השומר תלוי במח' השו"ע והרמב"ם הנ"ל ויכול לטעון קים ליה כהפוטרים, אולם יש לחייבו מדיני שמים, שהרי גרמא בנזיקין חייב בדיני שמים כמבואר בשו"ע (חו"מ סי' שפ"ו), ולגבי המארגן שבאים האברכים אליו בתביעה והם באים בטענת ברי והוא על חלק מהסכום טוען שמא ואף שקי"ל ברי ושמא לאו ברי עדיף והמוציא מחבירו עליו הראיה מ"מ ברי ושמא באיני יודע אם פרעתין חייב, אולם כאן משני סיבות יהא המארגן פטור א. שזה נחשב לאיני יודע אם התחייבתי, ב. יש לדון חוב זה כמתנה ולא כחוב שהרי דנו האחרונים רבות בשכר לומדי התורה האם נחשב כפועל או כצדקה, וראשונה לו באבקה רוכל למהר"י קארו זצוק"ל (סי' ב') ובפ"ש (חו"מ רנ"ג ס"ק י"ב) בשם חת"ס לגבי אלמנה ששכרה אברכים שילמדו לע"ג בעלה והנכסים התמעטו והעלה שהאברכים יקבלו סכום בראשונה כיון שהם פועלים עי"ש, ובשו"ת תשו' והנהגות (ח"א יו"ד סי' תקס"ח) ובשו"ת שבט הלוי (ח"ח חו"מ סי' שט"ו) מה שדנו בה. ולפי זה המארגן, כלפי החלק שהוא מסופק אם כל כך הרבה שעות למדו פטור מלשלם, והשומר אם איבד אותה ברשלנות חייב בדיני שמים.

תשובה דחיי: אדם סומא ששלח שליח לבדיקת חמץ האם השליח יברך? השיבנו הגה"ג הרב אליעזר יחיאל קונשטט שליט"א ע"פ תוספות ישנים במס' עירובין (יג) שחיסרון טכני מעכב מלעשות שליח שיהא כמותו, אולם בנודע ביהודה (סי' סט') חולק דאינו נחשב לחיסרון, ועיין בספר מקראי קודש הל' פסח (סי' מד) ובשע"ת (סי' תל"ב) דן לגבי אונן להסתפק אם יכול לעשות שליח לבדיקת חמץ, ומ"מ כיון שבטעם בדיקת חמץ נאמרו ב' טעמים א. מצד שמא יבא לאוכלו וזה שייך גם בסומא, ב. מצד בל יראה ובל ימצא וסומא שייך לכל הפחות בכל ימצא ושפיר יכול השליח שברך עבור משלחו כמסקנת המ"ב בסי' תל"ב.

פנינת המועדים: א. מוזיקה וואקלית שעושים בפה באומנות כזו שנשמע ממש כמו כלי שיר ואנשים שמחים מזה האם יש מקום לאסור זאת בימי העומר. ב. האם שירים המביאים את האדם לידי עצב מותרים בימי הספירה כמו שמצינו שהיה המנהג להביא מקוננות עם חלילים ללויית המת. ג. האם יש ענין להחליף את צלצול הפאלפון ממנגינה לצלצול רגיל.

פניני דחיי: האם מותר להשאיר פתק של חברת שמירה שכבר ביטל את ביטוחה, וכך השלט יתריע מגנבים מלהתקרב לביתה.

פניני דיוני: א. מעשה בנוסע שישב לצד הנהג פתח את הדלת והנהג רצה לחנות וביקש לסוגרה ולא סגר ונתקעה הדלת בעמוד מי אשם? ב. אדם שעצר בתחנת דלק וביקש למלא בסך של 50 ₪ והעובד פיטפט ולא שם לב ומילא בסך של 70 ₪ ואין אפשרות להחזיר את הדלק ואין רצונו של הנהג בכמות זו האם חייב לשלם תשלום מלא?

<p>יידון על שם סופר: בירושלמי מובא שבן סוור ומורה צפה הקב"ה שזולת את נכסי אביו ואמו, וישב בפרשת דרכים ויהרוג נפשות, וסופו לשכוח תלמודו, ולכאן קודם שוכח תלמודו ואז מגיע לידי עבירה, אלא יש ללמוד מכאן שאף אדם שמתדרדר מטה מטה השפעת התורה נשארת אצלו לעד, זהו כוחה הנצחי של התורה.</p>	<p>אוהב את אשתו כגופו ומכבדה יותר מגופו: בקידושין אנו אומרים כדת משה ולא על פי דת משה, והטעם הוא שהנהגת משה צריכה להיות לנו דוגמא, שאהב את עמו אהבה עזה וכשהיה צריך היה מוכיח בשבט מישור וכהיחס שהיה בין משה לישראל כשהולכים בדרך התורה צאן מרעיתו וכשבוגדים ממרים הם כך יש להתנהג בביתו.</p>
---	--

נשג קמי מרון ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:
לראשל"צ הגה"ג הרב שלמה עמאר. לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. ולגה"ג הרב שמואל פנחסי. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב אליעזר קונשטט. ולגה"ג הרב יהודא איטח. ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ. ולגה"ג הרב שלמה שעיו. ולגה"ג הרב מנשה שוע. ולגה"ג הרב יצחק מידני. שליט"א בברכת עוד ינובון בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה.

שאלות ותשובות לגיליון פניני הגדה מס' 45'

- התנות ירקות המזוילח פירות בשעה מסוימת ובאים קונים ואוגרים זמן רב מקודם לכן?
ת. דין זה תלוי בנידון ממתי הקונים בשוק קונים, מרגע ההגבהה או משעת התשלום, והשיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שהמנהג היום הן מצד המוכר והן מצד הקונה שלא לקנות עד לאחר התשלום ולפיכך הם מתחייבים לפי שעת ההזולה אלא שיש לדון אם מזיקים במעשיהם לקונים החפצים לקנות וללכת מיד והם מונעים מהם את הפירות הטובים.
- האם ניתן לקבל עדות בביה"ד דרך מצלמה לווינית?
ת. בשו"ת דברי בנייהו (חי"ד סי' מ"ב) נשאל מהגה"ג הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א בדין זה ושם האריך בתשובה להתיר לעשות כן בשעת הדחק. ועיין שו"ת שבט הקהתי (ח"ד סי' רל"ט) ובס' עלינו לשבח (שמות, תשו' קכ"ח) ובספר כשרות למהדרין לידידנו הגה"ג חיים שירי שליט"א (תשובה עא) עני"ש.
- האם יש דין קדימה לחזן גם לגבי דין תורה?
ת. הגר"ח ק"ק שליט"א נסתפק בזה, וידידנו הגה"ג הרב אברהם בטאט שליט"א השיבו שנסתפק בזה החקרי לב (שו"ת ח"א חו"מ סי' ח') ונכדו ר' אברהם פלאגי' בשו"ת שמע אברהם האריך להוכיח שכל דין הקדמת ת"ח נלמד מכהן א"כ בודאי שכהן גם קודם בדין תורה.
- קידוש לגנה לאדם שנמצא במטוס?
ת. אף שדמיונו הוא שנמצא מעל הלבנה אין האמת כן, אלא שיש לדון אם אפשר לקדש לבנה תחת גג או בהפסק של זכויות עיין (או"ח סי' תכ"ו ס"ד) ובמ"ב (שם) שתחת כיפת השמים אינו לעיכובא, אולם הבאה"ט נסתפק לגבי קידוש לבנה דרך חלון ומ"ב הכריע (שעה"צ כ"ה) כ' שאינו מעכב לדינא.

האם יש ענין לקנות ד' מינים לפי סדר כתיבתם בתורה?

ת. עיין בספר עץ השדה (ס' תרנ"א ס"ק לט') שכ' שהמנהג היפה לקנות את האתרוג בראשונה ומרומז זאת בדברי הרמ"א (ס' תרנ"ח ס"ט) שהקדים את האתרוג ללולב.

האם ראוי לתת הזמנה לאדם שיודע שלא יבוא?

ת. בשו"ע (חו"מ רכ"ח ס"ו בסמ"ע סק"ח) משמע שאם עושה פעם א' לכבודו כדרך שמזמין את כולם מותר משום כבוד, וכ"כ בא"ח (פ' כי תצא אות י"ב).

האם יש מקום להתיר עשיית לוטו לבני ספרד?

ת. השיבנו הרבנים שליט"א עפ"י מש"כ הבא"ח בשו"ת רב פעלים (ח"ב יו"ד ס' ל) ובשו"ת תשו' והנהגות (ח"ד ס' שי"א) ובפתחי חושן (קנינים פכ"א הע' לב) ובס' פתוחי משפט (ס' י"ג) שיש מקום להתיר בשופי ושמענו שכך דעתו של הגרב"צ אבא שאול זצוק"ל.

האם ניתן לקבל בטלרנט שאינו מוריד שיחות האם מותר להשתמש בו?

ת. השיבנו הגה"ג הרב יהודה איטח שליט"א שיש לאסור ונחשב לגזל גמור אלא שיכול להשתמש בו ולנקות זאת מהכרטיס שבידו.

מכון "אור הטוב"

ת.ד. 5942 טל' 02-5811532

שמחים להודיע לציבור שוחרי התורה.

על הוצאתו של חומש "מלאכת הקדוש" הכולל פירוש בקיאותי ומעמיק שזור מכל חלקי הש"ס ומדרשים. המיוחס לגאון הגדול הקדוש הרב משה טולידאנו זצוק"ל שהיה בתקופתו של האוה"ח הקדוש.

לפרטים והזמנות טל 02-5400902 פלא' 050-5233597

כל שאלה הלכה למעשה יש לשאול מורה הוראה לגופו של עניין

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

שמות העונים וההגדרה יפורסמו בגליון הבא לחודש סיון

בברכת יישר כח להגדיל תורה ולהאדירה:

בהגדרה ע"ס 100 נח זכה הרב החפץ בעילום שם שליט"א (י-ם)

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ובאחוזת ברכפלד ברח' ר' עקיבא 9/8 משפ' הרב לוי. ובקריית ספר רח' שדי חמד 4 משפ' הרב בן אדיבה.

ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (ניתן לציין שלא לפרסם את השם)

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות!

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם.

בברכת חילכם לאורייתא

מאפכת "פניני הדף"

בעירה אחת חי אדם שהתפרנס מתיווך של סחורות, תושבי עירתו היו מזמינים אצלו סחורה, והוא היה נוסע לעיר הגדולה רוכש עבורם את מה שביקשו והיה מקבל תגמולים על שירותו, פעם אחת כאשר שב האיש בעגלתו עם כל הסחורה אשר רכש, נקלע למזג אויר סוער, ובאחד מעיקולי הדרך העגלה החלה לשקוע בכוח, הצליף האיש על גבי הסוסים המסכנים אך לשוא... התבונן האיש סביבו והבין שבכדי להקל מעט על משקלה של העגלה ובכך להקל על הסוסים, יש להיפטר ממשוהו מסוים, וחשב ממה הוא יוכל להפטר,

תחילה פגש את שק הקמח של משפ' כהן, והיסס אם יוריד אותו ירטב השק וכל הנסיעה לא תשתלם לו, גם בשק האורז של משפ' לוי היסס, בכל זאת הוא שווה חצי ממה שעתיד להרוויח מכל הנסיעה.

לבסוף ניצץ רעיון במוחו, גלגלי העגלה!!! ללא ספק גודלם הענק הוא שמכביד על העגלה, וממחשבה למעשה קם במהירות ופירק את כל ארבעת גלגלי העגלה, ועד היום הוא עומד ומצליף בסוסים שיחלצוהו מן הבוץ.

הבה נהיה חכמים להיטיב, ולא נחבל בגלגלי העגלה שמוליכה אותנו לדרך טובה עגלת פניני הדף...

להנחת נשמות יקירי ז"ל ולפרסומים תורניים פאפד פקרא לאומדי התורה

ופאפד פניני הגליון והפנתו, א"צ"נ, חסות וכד'

ניתן לפנות לפאפד' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

גליון זה נודב להצלחת ולרפואה שלימה ושיתגשמו משאלות ליבם לטובה של,

(הגדיב החפץ בעילום שם) וכך אשר ואיתן כהן וב"ב, איתן ורינה לוי וב"ב, דוד בן מלכה, מאיר ושמחה כהן וב"ב

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

ולע"בנימין קסורלה בן שרה ז"ל